

A feleségképző akadémia előadásainak tanulságai a gyakorlatban

Írta: Molnár Ilonka, a Református Leánykör titkára

Páros jelenet:

Előadták: Decsics Erzsébet, a Leánykör alelnöke és Molnár Sári, a Leánykör háznagya, a Feleségképző Akadémia 1937 május hó 8-án tartott záróünnepélyén.

(Sok cserepes virággal és zöldnövénnnyel díszített kis kerti részlet, a kerti asztalkán magyaros pirossal varrott terítő, a székeken párnák, a férj pihenőben nyugágyon kényelmeskedik, könyveket, újságokat lapoz, majd cigarettára gyűjt, a feleség a virágokat öntözi, csinosan háziasán öltözve leül kézímunkázni. 10 éves házasság, beszélgetésükön, hanghordozásukon annak a szerelemnek a hatásai látszanak, amely 10 év után már nem lángol, de mint parázs a hamu alatt melegít és áldozni tudó szolgálattá, szeretetté válik.)

Férj (sóhajtozva): Furcsa intézmény is a házasság és milyen csekélységen múlik sokszor, sőt a legtöbb esetben, hogy egy magamfajta jó megjelenésű, csendes természetű férfi egy pillanatra meginogjon abban a sziklaszilárd elhatározásában, hogy sohasem nősül meg ...

Feleség (mosolyogva): És ingása közben belekapaszkodják egy csinos külsejű, dolgos szép kis leányba, mint amilyen én is voltam és akinek vágya volt sokat tanulni, dolgozni, utazni, erdei manók közt élni, vágya volt sok mindenre, csak férjhez menni nem kívánt soha ...

Férj (fejét rázva): Úgy van az ember a házassággal, mint hal a hálóval, először bele kívánczik, amikor benne van, akkor meg kikívánczik ...

Feleség (igen élvezi a társalgást! és kárörvendő hangon szurkálja a szavaival férjét): Kimenne, ha tudna..., de a hálót egy olyan nagyon erős kéz tartja hatalmában, akivel szemben még az olyan nagy hal is tehetetlen, mint amilyen; te vagy...

Férj (gúnyosan bajusza alatt mosolyogva): Te bezzeg nem igyekszel kifelé... meglátszik, hogy a házasságban egy soha nem álmodott szerencsét találtál...

Feleség (kissé sértődötten, pattogva): Talán bizony személyedben!? Oh, ha tudnád, hogy kik voltak, milyen férfiak leányaim aim lovagjai, mennyire mások voltak azok az Ádámok, akik az élet nagy forgatagában elibém bukkantak... s nekem tetszettek férfias szép erényeikkel... óh szép álmok... ifjúkori ideálok ... hova tűntetek?

Férj: És, akiknek sikerült még idejében elmenekülni..., de úgy látszik, azokat a neked tetsző szép férfi erényeket bennem összpontosítva találtad meg és azért vetettél horgonyt nálam?

Feleség (ajkát biggyesztve, szemrehányóan): No lett volna időd a horgonyt felszedni és tőlem messze vitorlázni, miért nem tetted? Hiszen kerek három esztendeig gondolkodtál elhamarkodott tetteteden... Egyszer nem szóltam hozzád félnapig és te már félárbocra eresztetted fejedet.. Nem léptem én egyet sem utánad, hogy elvegyél...

Férj (szemöldökét felhúzva lassított hangon): De előlem se igen menekültél...!

Feleség (kipirult arccal): Én vártam, te jöttél és most itt vagy ... punktum!

Férj (bólogatva): Bár ne vártál volna ...

Feleség (férjére nézve sértődöttségélt kedves hanggal palástolva): De kedves Palikám! Tulajdonképen mik vagyunk mi asszonyok nektek férjeknek, hogy állandóan áldozati bárányoknak tüntetitek fel magatokat?

Férj (könnyedén): Mik? Egy olyan felesleges oldalbordánk, amit egy felsőbb akarat visszahelyez előbbi helyére a férfi oldalbordái közé... Mondhatnám, sok esetben teljesen felesleges, amikor már megvan... Bizonyára étitől az oldalbordától szokott nyilamlani az én oldalam is olykor... Olyan csodálatos teremtések vagytok, hogy mi férfiak egy hindu mese szerint sem veletek, sem nélkületek nem tudunk élni...

Feleség (fölttes hangon): Teljesen igazad van, mert tíz esztendő házasságunk ideje alatt egy esetben utaztam el kiét napra és, amikor hazajöttem kijelentetted, hogy ez többet nem fordulhat elő ...

Férj (kissé felháborodva): Talán bizony azért nősültem meg, hogy napokig egyedül bolyongjak az üres lakásban? Vol-

tam én már eleget egyedül legénykoromban, amikor napról-napra társaságból-társaságba megy az ember, de oly végtelenül egyedül érzi magát.

Feleség (győzedelmes hangon): Úgy látszik, igaza van a mesének, hogy egy férfi egy magában csak fél tallér, akkor válik egésszé, ha a másik felét megtalálja ...

Férj (félíg magában mondogatva): No én ugyan megtaláltam ...

Feleség (észre se véve férje megjegyzését, folytatja): Ugyan ezt mondtam Pistának is a napokban, amikor bekukkantott hozzánk és elbeszélgettünk... és én vallatóra fogtam, hogy miért nem nősül meg? Hiszen fizetése is megengedné, nem úgy, mint a mai legtöbb fiatalembernek, akik 45—50 pengőcskét dugnak zsebre havonta és kénytelenek zsebbe hordani királykisasszonyuk aranypapucsát évekig ... neki választotta is van, akinek ő is tetszik... akkor miért halasztgatja ... hisz innen-onnan túl lesz a harmincon...?

Férj (nyomatékosan): Ép ez az oka... ti nők az ilyen dolgot igen nehezen tudjátok megérteni...

Feleség (rosszalólag): Soha nem válik az jóra, amikor egy fiatalember filozofálni kezd az ilyen téma felett... A filozofálás legtöbb esetben megöli a tettet... Pedig az ő külsejére is reá férne már egy szerető asszonyka gondoskodó keze... akadna már őrajta is, mint a legtöbb harminckörüli nőtlen emberen egy kis rendbehozni való... Úgy meglátszik rajta az ott-hon utáni vágy, csak nincs benne egy kis harcra készség az élet küzdelmeivel szemben. Pedig mi is sokat küzködtünk, úgy-e kedvesem?

Férj (bólogatva komoly hangon): Hát nem mondom, hogy nem elég küzdelmem volt veled!

Feleség: Te mindig tréfára fordítod a dolgot még a legkomolyabbat is ...

Férj: Visszatérve Pista esetére neked feltűnik, ha egy férfi nem nősül, de bezzeg nem furcsa előtted az, hogy a hölgyek nagy százaléka műért nem megy férjhez? Mennyivel szebb egy vénkisasszony, mint egy agglegény?

Feleség: No ma már nem igen vannak vénkisasszonyok, legalább is nem az évek száma szabja meg, hogy egy nő ezt a tisztas elnevezést kiérdemelje ... Külső után ítélve ma keveset lehet következtetni egy nő életkorára... Azokat az időket éljük, amikor a nők számára a házasság rîm az egyedüli út a boldogság felé... Régenre kutyákra, macskákra, kanári madarakra árasztották szeretetüket, ma szüleik eltartói, családjuk gondviselői, gyermekeket neveknek fel, a szolgálat szent lángjában égetik el életüket... Sok esetben több embernek és

gyermeknek lesznek lelki édesanyjukká, mintha férjhez mentek volna...

Férj: S te tudod-e, hogy ő bennük a szolgálatra serkentő erő, a határt nem ismerő áldozatkészeiég, a lángoló lelkesedés minden szép iránt egyik fajtája annak a szerelemnek, amit Isten minden nő lelkébe már születésekor beleplántál s annál gazdagabb tud lenni egy női élet, minél szerelmesebb. Ebből az örök szerelemből sok-sok kincs származhat, ha Isten és az emberi társadalom ügyének szolgálatában használják fel...

Feleség (férjiémek igazat adva meggyőződéssel): Igaz, hogy sokszor 18—20 éves leányok már kész vénkisasszonyok... Nem tudnak örülni semminek... nem érdekli őket semmi... mindig az elérhetetlen után vágyódnak... s amikor már valami valóra válik, nem értékes számukra...

Férj: Bizony kellemetlen az olyan fiatal leányok társasága, akik deltái annak, unalmasnak találják az életet, mert nem foglalják el magukat munkával, s kedélyük is mindig olyan, mint a kenetlen zár vagy lakat, mosoly helyett csak csikorognak..

Feleség (elégedetlenül): Még majd az a vége, hogy a férjhez nem ment lányok örök ifjak maradnak és csak mi asszonyok öregsünk meg...

Férj (örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy feleségének zoknijá kellemetlen foltjait tudtára adhassa): Nézd, kedvesem, egy asszony is, addig fiatal, míg szerelmes ... ezt pedig mi férjek onnan tudjuk meg, hogy szemrebbenés nélkül stoppoljátok meg harisnyáinkat és a sarkára nem tesztek foltot olyan helyre, ahol tör..., mint ahogyan a minap nekem is tettél... és nem főztök sárgarépát, ha azt férjetek nem szereti...

Feleség (sietve adja vissza férje sértését): Egy férjbe pedig addig szerelmes a felesége, amíg harisnyáin nem tapos ökömnyi lyukat és nem válogat, még a sárgarépát is jó ízűen megeszi, ha azt felesége jól elkészíti számára, s hozzá nem zsörtölődik, mint te is reggeltől estig, hanem jó kedvű és mosolyog ...

Férj: Még a sárgarépás tálra is ...

Feleség (hangot változtatva, szelíden): No, de hagyjuk, én Pistának váltig bizonygattam, hogy egy jó feleség 50.000 pengő, egy igazi jó férj a másik 50.000 pengő, 100.000 pengőnek pedig a kamataiból is meg lehet élni, egy egymást igazán szerető házaspárnak ...

Férj (ismét kissé gúnyosan): Úgy-e kedvesem, te a feleségből még a bankba is raksz...

Feleség: Talán bizony a takarékoság nem erénye egy nőnek? Nem a feleségnek kell-e arra vigyázni, hogy a kenyér el ne fogyjon, a szerelem megmaradjon a házasságban? Különö-

sen, ahol az ifjú pár nem ércalapokra rakja a puha fészket, mint nálunk is ... A kétszer kettő fontosságát mindig jó szemelőtt tartani, adósságot nem csinálni és meggondolni a részletekre való vásárlásokat...

Férj: Pista tulajdonképpen miért húzódik a házasságtól, ha a megélhetése is megvan, vagy legalább is nagy százalékban biztosítva van, és a választottjának is tetszik?

Feleség (komolyan kézimunkájáról felnézve): Pista maga sem tudja megokolni... komoly okát adni a halasztgatásnak. Afelett aggódik, hogy ha elvenné Irénkét feleségül és Irénkének ott kellene hagynia a hivatalt s csak az ő keresetére számíthatnának, nem vágya-e vissza a hivatalába? És tudná-e vállalni boldogan az asszonyok névtelen sok-sok lemondással járó szolgálatát?...

Férj (erélyesen): Hát vagy szeretik egymást és akkor nem filozofálnak, ha pedig aggodalmaskodnak, jobb ha a házasságra rá se gondolkodnak.

Feleség: Pista aggódik, hogy hátha felborulna a háztartás mérlege, ha házasságukat az Isten gyermekkel áldaná meg?...

Férj (emelt hangon): Már miért borulna fel, ha az Isten báránykát ad, ad hozzá legelőt is...

Feleség (fejével bólintgatva mélyet sóhajt és elébe nézve mondja): Bizony ad legelőt is, a mi három báránykánknak is adott. Igaz, hogy a legelőre való legtöbb esetben édesanyjuk feldarabolt ruhájából, új kalapja, cipője árából került ki...

Férj (boldogan felkiáltva): Hát az apjuk kifordított ruhái, átvasalt kalapjai miről tudnának mesélni? No, de nemcsak ruha teszi az embert, hanem a lélek is!...

Feleség (kétségeskedően): Talán bizony neked fáj kedvesem, hogy a gyermekekért sok kényelemről le kell mondani... és nem egyszer áldozatot is kell értük hozni? ...

Férj (boldogan): Nem cserélném én fel őket semmi kényelemért, semmi kinccsel, ők az én életem büszkeségei! Alig várom most is, hogy haza jöjjeniek az iskolából... (Órájára nézve): Láttad azokat az irkákat, azokat a betűket? ...

Feleség (kissé öntelten): Ép olyan szép írásuk lesz, mint amilyen nekem volt lánykoromban...

Férj (tiltakozva): Soha életedben sem voltak olyan betűid, mint amilyeneket ők már ma is írnak!

Feleség (mélyen sóhajt): És milyen jó, hogy hárman vannak! Egy gyermeknél bizonyára nem alkalmazná az ember a nevelés radikálisabb eszközeit is, ha pedig a gyermeket elkényeztetik, egyetlen kis aranyos módjára nevelik, nem lesz abból ember az élet küzdő terén soha!

Férj: Ha tanulmányozzuk az élettörténeteket azt tapasztal-

juk, hogy kevés kiváló ember került ki a kény én-kedvén nevelt egyetlen kis aranyosok közül...! Irénke is, ha férjhez akar menni (melyik lány nem akar?) számot kell vetnie a női hivatás minden fény és árnyoldalával. Én olyannak ismerem a Ids lányt, hogy szorgalommal és beosztással megtudnának élni, ha Pista is csökkentené a személyi kiadásait, mert, amit feleségétől kíván, ugyanazt neki is tennie kell... ! Ha pedig a helyzet azt kívánja, hogy Irénke kereső feleség legyen, azt hiszem azt is boldogan vállalná egy igazi jó férj oldalán, mert a boldogságot nem a keresés kérdése, hanem a szeretet dönti el.. egy intelligens, szerelmes jó feleség, aki még hozzá keres, verhetetlen!

Feleség (ábrándozva): Olyan boldog lennék, ha Pista azt a drága kis teremtetst venné el feleségül.

Férj (fejével bólint felesége felé): No, Pista van olyan okos ember, ha már a sok rossz közül választania kell, a legkisebbet választja, az pedig Irénke... A kis lány tetszik nekem., csinos, ad a külsejére is, olyan biztos mozgása van, nagyfokú lelki elegancia sugárzik le az egész lényéről... meglátszik, hogy harmónia van a ruházata és egyénisége között... Nem szedi a szemöldökét, a rúzs és púder nem kiabál messziről, mint némely hölgyről, akik úgy néznek ki, mint valami mozgó kozmetikai intézet! Nem soványítja le magát, mint a mai áramvonalas nők, akik nem mások, mint egy csontkollekció, nem lesz belőle ideges feleség a mesterséges soványítás miatt, bizonyára tudja, hogy az ideges feleség előre megbukik boldogságból.

Feleség (mosolyogva nézi magát körül és kedveskedve szól férjéhez): Remélem, az én kilóim ellen nincs kifogásod?

Férj (sóhajtva legyint): Jaj, kedvesem, ez fordítva van. A te kilóid szaporodnak, az én idegeim romlanak. No, de hagyjuk... Irénke mindig jókedvű (és szelíd, szolgálatkész, mint amilyennek mi férfiak feleségeinket elképzeljük... Hiába a lelket nem lehet kendőzni, a lelki kincsek kisugároznak egy lányból és azt kozmetikával pótolni nem lehet...

Feleség (diszkréten jegyzi meg): És ami a fő, nem jár vikendezni, úgy messzebbre... De Paliból is jó férj lesz ám, mert az a férfi, aki szereti az (édesanyját és a virágokat, az nem lesz rossz férj. A virágok szeretete elárulja a lelket... Irénkéből is drága kis asszonyka lesz, ő sem teszi kályha tetejére a virágot, mint az egyszerű kis lány... Igen mély lelki életet él és ennek következtében, amily kis igényű az anyagiakkal szemben, ép olyan nagy igényű a lelkiek terén... a keresztyén elvet nemcsak szájjal vallja, de gyakorlatban is éli... Meg vagyok győződve, hogy boldogok lesznek, mert: „Hol hit, ott sze-

retet, ihol szeretet, ott béke, hol béke, ott áldás, hol áldás, ott Isten, hol Isten, ott szükség nincsen!” Mindketten szereltnek dolgozni, a munka pedig értékessé, harmonikussá teszi az életet és a házasságot.

Férj: Az a mai fiataloknál a baj, hogy terveznek, számítanak, mérlegelik a helyzetet, csak Istent és az Ő gondviselő kegyelmét hagyják ki a számításaikból... Látod, mi 10 évvel ezelőtt milyen nagy hittel, Istenbe vetett bizalommal kezdtük az életet...

Feleség (érezékenykedve): Most, ha visszatekintünk, úgy érezzük, hogy a mi házasságunk az égben kötöttetett...

Férj (érezékenységét leplezve): No nem mondom, hogy nem, de volt abban egy kis része az anyakönyvvezetőnek és a nagytiszteletű úrnak is ...

Feleség: Igaz szeretet és szerelem nélkül nem is tudtuk volna áthidalni a sok megpróbáltatást és nehézségeket, amiket az élet elibénk hozott... Áldom édes jó anyámat, hogy megtanít oitt imádkozni és dolgozni... a jónevelés, a hit, a munkaszeretet nagy hozomány...

Férj: De még a békesség is níagy áldás ám az életben... Tapasztalatból tudhatjuk ... A folyton háborgó asszony olyan, mint a csöpögős eresz... Egy mosolygó, megelégedett férj pedig olyan, mint én... (Feleségére néz, várja a hatást.)

Feleség (felpattanva): Igazán az hasonlít már legkevésbé hozzád!

Férj (nyomatékosan magyaráz, bajsza alatt mosolyog): A háborúszághoz három dolog szükséges: először pénz, másodsor pénz, harmadszor pénz... A házassághoz a pénzen kívül még három dolog kell: türelem, türelem, türelem, a házi háborúhoz elég vagy te magad, a házi békéhez, elegendő, ha én hallgatok, mivel mindig az okosabb enged...

Feleség (átnéz a mondottak felett): A mai fiatalemberek azt nézik, hogy egy leánynak mennyi a hozománya, milyen egészségnek örvend az anyós és após, csak azt nem nézik, azt nem kutatják, hogy milyen a leány lelke?

Férj (ujjaival mutatja): Három könyv befolyásolja őket választásuknál, az anyakönyv, a telekkönyv, a betétkönyv...

Feleség: Ők még az innenső parton vannak és nem tudják, hogy mily nagy kincs, hozomány az egészség és a szeretet, mert bizony a házassághoz sok szeretetre, türelemre van szükség ... a fehér leányálmokat sokszor megcenzúrázza az élet... s el jó az idő, amikor a feleség meglátja, hogy a királyfinak hibái és lyukas zoknijai is vannak, mi meg ritkásan különös bogarai ...

Férj (vissza akar vágni felesége szavaira): A királyleány

pedig kalap és cipőszámlát csinál, amit a férjnek kell kifizetni,, s a királylány odaégeti a rántást, amit a férjnek kell megenni... (Kedveskedve, békítőleg néz feleségére.) De azért, mond csak kedvesem, ezt a sok hibával teli, morcos, zsörtölődő uradat elcserélnéd-e leány álmaid álomlovagjaival, akikben sohasem csalatkoztál, akik mind különb férfiak voltak szavaid szerint nálamnál? ...

Feleség (kiengesztelődve): Ezt már sohasem tenném ... mert mi asszonyok egy *igazán* szerető, valóságos férjet soha semmi álomlovaggal fel nem cserélnénk... férjeinkben találjuk meg azt az Ádámot, akit lelkünk mindig várt, keresett, aki lelkünknek fele, akivel lelki közösségünk van, akiről fehér leányálmainkat szőttük, akivel a jövődöt elképzeltük ...

Férj (leplezett szeretettel): Te pedig elégedj meg azzal a kijelentésemmel, hogy, ha még egyszer nőtlen ember lennék (nagyot sóhajtva legyint) újból téged vennék el, mert rossz a rosszal, de még rosszabb nélküle...

Feleség (megelégedetten): És mit mondanál nőtlen fiatalember barátaidnak?

Férj: Azt, hogy ne szorongassák zsebeikben az aranyos kis papucsokat, hanem keressék meg a gazdáját és nősüljenek meg mielőbb, nehogy belekezdjenek a filozofálásba... De neked is biztatnod kellene ám a leányokat, hogy menjenek férjhez, csak ne mindenkihez és ne minden áron... !

Feleség (nevetve legyint): Ott van a legkevesebb baj, a lány megy, ha kéri!

(A három gyerek, egy első osztályos kisleány, egy második és egy harmadik osztályos fiú kipirult arccal, nagy zajjal rohannak be, hangosan köszönve, anyjuk és apjuk nyakába ugranak, a boldog családi életet tükröző képet az összehúzódo függöny takarja el.)